

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

परिपत्रक क्र. अकृआ २००७/प्र.क्र. १४६/सुधार-३

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक २३ ऑक्टोबर, २००७

वाचा:- शासन परिपत्रक , सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग
क्रमांक: संकीर्ण २००१/प्र.क्र.१९५/सुधार-३ दिनांक २६-१२-२००१

परिपत्रक

अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५ मधील तरतूदीची प्रभावीरित्या अंमलबजावणी करण्यासाठी विविध मंत्रालयीन विभागाशी विचारविनिमय करून सामाजिक न्याय विभागाने महाराष्ट्र राज्य अपंग कल्याण कृती आराखडा-२००१ तयार करून त्यास शासनाची मान्यता घेण्यात आली होती. सदर कृती आराखड्याची अंमलबजावणी सन २००२-०६ या कालावधीत करण्याबाबतच्या सूचना सर्व मंत्रालयीन विभागाना दिनांक २६-१२-२००१ च्या परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या आहेत. सदर कृती आराखड्याची पूर्ण अंमलबजावणी अद्याप झालेली नाही. यासाठी शासन या परिपत्रकान्वये महाराष्ट्र राज्य अपंग कल्याण कृती आराखडा-२००१ ची अंमलबजावणी सन २०११ पर्यंत करण्यास मुदत वाढ देण्यात येत आहे.

२. वरील अपंग कृती आराखड्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत यापूर्वी देण्यात आलेल्या सर्व सूचना कायम राहतील. त्याप्रमाणे सर्व मंत्रालयीन विभागाने आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

३. सदरहू परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर टाकण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २००७१०२३१७४७०१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ज. न. राठोड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
सर्व मंत्रालयीन विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
सर्व मंत्रालयीन विभाग
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख
सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व जिल्हाधिकारी
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री (सा.न्या.) व राज्यमंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव
सचिव (सा.न्या.) यांचे स्वीय सहाय्यक
सर्व कार्यासने, सा.न्या. व वि.स.विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, नॅशनल असोशिएशन फॉर द ब्लाइंड ११/१२ खान अब्दुल गफारखान रोड,
वरळी सीफेस, मुंबई-४०० ०२५
निवड नस्ती का.सुधार-३

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग

परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२००१/प्र.क्र.१९५/सुधार-३,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २६ डिसेंबर २००१

परिपत्रक :

अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५ हा फेब्रुवारी १९९६ पासून अंमलात आलेला आहे. या कायद्यातील तरतुदीची प्रभावीरित्या अंमलबजावणी करण्यासाठी एक सर्व समावेशक असा विविध मंत्रालयीन विभागांशी विचारविनिमय करून सामाजिक न्याय विभागाने महाराष्ट्र राज्य अपंग कल्याण कृती आराखडा २००१ तयार केला असून त्यास शासनाने मान्यता दिली आहे. सदर कृती आराखड्याचा कालावधी ५ वर्षांचा ठरविण्यात आला असून तो १० व्या पंचवार्षिक योजनेतर्गत सन २००२-२००६ या कालावधीत प्रामुख्याने राबविण्यात येणार आहे. अपंग व्यक्तींची लोकसंख्या व उपलब्ध स्त्रोत लक्षात घेऊन त्यांचे जीवन सुसह्य व्हावे याकरिता आवश्यक असलेल्या गरजा, अपंग व्यक्तींचे शैक्षणिक, आर्थिक, आरोग्यविषयक पुनर्वसन करण्याच्या दृष्टीने या आराखड्याची विभागणी खालील प्रमुख शिर्षकात करण्यात आली आहे:-

- १) आरोग्याची प्रभावी संकल्पना
- २) शिक्षणासाठी संपूर्ण संधी
- ३) रोजगार व स्वयंरोजगार विषयक उपाययोजना
- ४) अडथळा विरहित मुक्त संचार व्यवस्था
- ५) माहिती व जनसंपर्क विषयक बाबी
- ६) सकारात्मक कृती व विधी विषयक उपाययोजना
- ७) प्रभावी अंमलबजावणी यंत्रणा
- ८) वित्तीय व्यवस्था

महाराष्ट्र अपंग कल्याण कृती आराखडा-२००१ ची प्रत सोबत जोडली आहे.

२. शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सदर आराखड्याची अंमलबजावणी खालीलप्रमाणे करण्यात यावयाची आहे:-

- १) कृती आराखड्याची अंमलबजावणी संबंधित प्रशासकीय विभागांनी करावी. समन्वयाची जबाबदारी सामाजिक न्याय विभागाची राहिल.
- २) कृती आराखड्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी निधी/कर्मचा-यांची उपलब्धता संबंधित प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या निधीमधून/कर्मचा-यांमधून करावी.
- ३) सर्व साधारण स्वरूपाच्या योजना ज्याचा लाभ सर्वांसाठी अपेक्षित अशा योजना/प्रकल्प यांची आखणी तसेच अंमलबजावणी करताना सर्व प्रकारच्या अपंगांच्या हिताची जपणूक होईल याची विभागांनी काळजी घ्यावी.

३. सर्व मंत्रालयीन विभागांनी शासनाने घेतलेल्या वरील निर्णयांची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करावी. तसेंच अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम १९९५ मधील कलम ७३(४) मधील तरतुदीन्वये अपंगांसाठी तयार करण्यात येणा-या योजनांना विधानमंडळाची मान्यता घेण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी. (अधिनियमाची प्रत सोबत जोडली आहे)

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

(सु.व.चव्हाण)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

(कृती आराखड्याच्या प्रतीसह)

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव

सर्व मंत्रालयीन विभाग

सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख

सर्व विभागीय आयुक्त,

सर्व जिल्हाधिकारी

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

आयुक्त, अपंग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी,

सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद

सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हापरिषद

सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री(स.क.) व राज्यमंत्री(स.क.) यांचे खाजगी सचिव

सचिव(सा.न्या.) यांचे स्टाफ ऑफिसर

सर्व कार्यासने, सा.न्या., सां.का., क्री.व वि.स.विभाग

निवड नस्ती का.सुधार-३